

Asia: SMDno-2015-1509; SM047:00/2015

Ehdotus siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi; työryhmän mietintö 8/2017

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö SM047:00/2015

Sisäministeriölle 16.6.2017

lausuntopalvelu.fi

Siviilitiedustelua koskeva lainsäädäntö

Medialiitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa ehdotuksesta siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi ja toteaa näkemyksensä seuraavaa:

1. Sananvapauden näkökulmasta on olennaista, etteivät uudet tiedusteluvaltuudet vaaranna tiedotusvälineiden lähdesuojan nykyistä tasoa. Lähdesuojaan sisältyy paitsi tiedotusvälineen edustajan oikeus kieltäytyä paljastamasta tietolähdettään, myös viranomaisen kieltä kiittää lähdesuojaa kohdistamalla tutkinta- tai tiedustelutoimenpiteitä tiedotusvälineen hallussa olevaan tai sille toimitettuun aineistoon.

2. Siviilitiedustelulainsäädäntöä koskevassa ehdotuksessa lähdesuoja on huomioitu yhtäältä lähdesuojan alaista materiaalia koskevien jäljentämis-, kuuntelu-, katselu- ja tiedustelukiellon (poliisilain 27 ja 40 § sekä siviilitiedustelulain 12 §) ja toisaalta tietojen hävittämiselvöllisyyden (poliisilain 33 § ja siviilitiedustelulain 15 §) kautta. Ratkaisua voidaan pitää varsin onnistuneena, sillä tiedustelua ei käytännössä voida toteuttaa siten, etteikö lähdesuojan alaista materiaalia voisi päätyä viranomaisten haltuun silloinkin, kun tiedustelutoimintaa ei siihen erityisesti kohdenneta. Vastaavan

kaltainen sääntelyratkaisu sisältyy myös puolustusministeriön ehdotukseen sotilastiedustelulainsäädännöksi.

3. Lähdesuoja poikkeaa muista oikeudenkäymiskaaren todistusrajoituksista siinä, että kyse ei ole vaitiolovelvollisuudesta vaan henkilön oikeudesta niin harkitessaan olla todistamatta tietolähteestä. Toisin kuin muut oikeudenkäymiskaareen viittaavat koskevat kirjaukset, poliisilain 40 § on tältä osin vielä kirjattu luonnokseen virheellisesti: Ei saisi todistaa tulee korvata ilmauksella on oikeus tai velvollisuus olla todistamatta, jotta viittaus on yhteensopiva myös oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 10 §:n kanssa.

4. On tärkeää myös Suomen ihmissopimusvelvoitteiden kannalta, etteivät tiedusteluvaltuudet luo väylää lähdesuojan kiertämiseen. Liitto arvioi, että ehdotettu sääntelymalli täyttää edellä mainitulla tavalla korjattuna myös nämä velvoitteet.

Medialiitto ry

Jukka Holmberg, toimitusjohtaja

Mikko Hoikka, toimialajohtaja

Hoikka Mikko
Medialiitto ry